

Onderhoud Werkgroep Taal en Onderwijs VVA met de heer Lieven Boeve, directeur-generaal van het Katholiek Onderwijs Vlaanderen

Brussel, Guimardstraat 1 – 15 januari 2019

Aanwezig voor het Katholiek Onderwijs:

de heer Lieven Boeve en mevrouw Cindy Lammens (teamverantwoordelijke)

Aanwezig voor de Werkgroep Taal en Onderwijs VVA:

Paul Becue, VVA-voorzitter, Ghislain Duchateau, VVA-vicevoorzitter en coördinator Werkgroep, An De Moor, lid Werkgroep, Peter Debrabandere, lid Werkgroep

Onze Open brief: <http://www.vvacademici.org/artikels.html#OPENBRIEFKATHOND>

Het antwoord van het beleidsteam:

http://www.vvacademici.org/PDF/2018_09_14_VVA_Vermindering_lesuren_Nederlands.pdf

1. Gespreksthema

De vermindering met één lesuur in de lessentabel van de eerste graad van het secundair onderwijs vanaf 1 september 2019.

2. Aanleiding

- De open brief vanuit de Werkgroep aan het beleidsteam van het Kath. Ond. Vlaanderen van 5 september 2018 '*Zeker geen vermindering van lesuren Nederlands*'
- Het antwoord van het beleidsteam van het Katholiek Onderwijs Vlaanderen van 14 september 2018.

3. Motivering om de afspraak voor het overleg te maken

De Werkgroep doet een krachtige oproep om de beslissing ongedaan te maken en geen vermindering van lesuren Nederlands in het eerste jaar tot stand te brengen. Daartoe voert de Werkgroep vijf (5) argumenten aan.

Het beleidsteam antwoordt uitvoerig op de Open brief met de uiteenzetting van zijn visie op het vernieuwde onderwijs en de motivering van die visie. Het team gaat evenwel niet in op de argumenten uit de open brief van de Werkgroep. Wij stellen er daarom prijs op onze visie op het probleem nogmaals te verduidelijken aan de hand van onze argumentatie.

4. Het gesprek ten kantore van de heer Boeve

Wij werden passend ontvangen en het gesprek verliep in een ontspannen levendige sfeer met participatie van alle deelnemers, maar met opmerkelijk engagement van de beide partijen voor de vernieuwing van het onderwijs vanaf 1 september 2019 in die eerste graad. Er werd ruim en ernstig ingegaan op de didactische implicaties van die vernieuwing.

De Werkgroep had niet de illusie om het Katholiek Onderwijs te kunnen doen afzien van de maatregel om een lesuur Nederlands te schrappen. Het was duidelijk dat de beslissing definitief was. Er bleek ook dat na de formele goedkeuring van de nieuwe eindtermen voor de eerste graad het Katholiek Onderwijs Vlaanderen op basis van de eindtermen al een leerplan volledig klaar heeft, waaraan trouwens geen veranderingen meer kunnen gebeuren. Structureel zit de verschuiving van het getal lesuren Nederlands van 8 naar 7 voor de hele eerste graad daarin verankerd.

Uit het gesprek bleek het **grote belang voor het Katholiek Onderwijs van het nieuwe vak *Mens en Samenleving***, waardoor het vak Nederlands dat lesuur heeft moeten prijsgeven. Daarbij werd duidelijk dat verwacht wordt dat de leerinhouden voor dat vak wel binnen de twee jaar van de eerste graad afdoende behandeld kunnen worden. Dat betekent dat in het ontwerp van de eindtermen en de

leerplannen voor **de tweede en de derde graad geen behoefte bestaat om het vak daarin voort te zetten**. Daaruit vloeit voort dat we geen bezorgdheid hoeven te hebben dat ook in de tweede en derde graad om dezelfde reden nog lessen voor het vak Nederlands ingeleverd zouden worden.

De heer Boeve beklemtoonde dat voor remediëring, uitbreiding en verdieping van het vak Nederlands voor bepaalde leerlingen en leerlingengroepen **elke school het initiatief kan nemen om in het complementair gedeelte van het lessenpakket extra uren voor het vak Nederlands** te organiseren. Daarmee herhaalde hij nadrukkelijk wat al in de antwoordbrief van 14 september stond.

Over het algemeen beklemtoonde de heer Boeve een aantal facetten van de visie van het Katholiek Onderwijs zoals die globaal al bleek in de antwoordbrief over de vernieuwingen op basis van de herstructurering en de implementatie van de nieuwe eindtermen en leerplannen. Hij deed dat met een opvallende zelfverzekerdheid in de wetenschap dat alles vooraf goed overdacht was.

Van onze kant kregen we ruim de gelegenheid om een aantal didactische aspecten van het onderwijs Nederlands als bijzondere punten onder de aandacht te brengen van onze beide gesprekspartners. Wij waren het meer dan goeddeels eens over het **belang van taalontwikkelen of taalgericht lesgeven**, een aanpak waarvan heel wat leraren overtuigd moeten worden. Maar in het systeem is dat zo ingebed dat de leraren die daarmee geconfronteerd worden, als het ware vanzelfsprekend meegevoerd worden om er zich vertrouwd mee te maken en dat te hanteren in hun lespraktijk. We grepen ook de gelegenheid aan om het hele pakket van de eindtermen als bijzonder ambitieus te karakteriseren. Het is een omvangrijke hoeveelheid met daaraan verscheidene aspecten verbonden. Het is daarbij niet ondenkbaar dat leraren door de hoeveelheid inhouden die ze moeten inbrengen, veel tijd investeren in de instructie, in het aanbrengen van de leerstof, maar te weinig tijd gebruiken om te oefenen, om de stof vast te zetten en te integreren in het referentiekader van hun leerlingen. Lieven Boeve beklemtoonde dat hij de eindtermen van de eerste graad veel te zwaar vindt en dat het bij de eindtermen voor de tweede en derde graad belangrijk is om zo veel mogelijk te schrappen: de koepels moeten de vrijheid hebben om zelf te beslissen wat ze wel of niet geven in de Vlaamse scholen.

2

Ook konden we het belang van het gebruik in de scholen en in de klassen van het **Standaardnederlands** nog eens beklemtonen. We voerden aan dat in het taaldiscours er vanuit de vakgroep taalkunde van universiteiten en vanuit de Taalunie een verregaande beklemtoning is waar te nemen van de variatielinguïstiek, wat ten koste zou kunnen gaan van de verwerving van het Standaardnederlands. De noodzaak om het taalgebruik aan te passen aan de gesprekssituatie, is niet absoluut en kan genuanceerd worden.

Na ons afscheid waren wij als Werkgroepsvertegenwoordigers wel tot op zekere hoogte tevreden over de ontmoeting, die niet naar een wijziging van de wederzijdse attitudes en overtuigingen heeft gevoerd, maar die toch als interessant en ook wel zinvol werd ervaren.

Ghislain Duchateau – Paul Becue - An De Moor – Peter Debrabandere –
15 januari 2019

Addendum:

- Onderwijsdoelen m.i.v. de eindtermen eerste graad

<https://pincette.vsko.be/meta/properties/dc-identifier/Cur-20181115-16>

- Leerplan Nederlands 1 A Katholiek Onderwijs Vlaanderen – Eerste graad

<https://pincette.vsko.be/meta/properties/dc-identifier/Cur-20181113-53>
